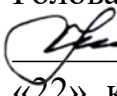

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

ІГОР ЦЕПЕНДА

«22» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового випробування з основ педагогіки та психології
для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем бакалавра
за спеціальністю **016 «Спеціальна освіта»**
(спеціалізацією **016.01 Логопедія**) (друга вища)

(освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта»,
перший (бакалаврський) рівень)

на основі освітнього рівня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) у 2024 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 22.04. 2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з основ педагогіки та психології є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем вищої освіти «бакалавр» спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» спеціалізацією 016.01 Логопедія (освітньо-професійна програма «Спеціальна освіта» першого (бакалаврського) рівня під час прийому на навчання на основі освітнього рівня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2024 році.

Програма містить основні питання з педагогіки та психології та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу під час підготовки до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і доборі джерел для підготовки для вступного випробування.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНІ ПИТАННЯ

1. Концепція національного виховання та її значення для організації та проведення виховної роботи з учнівською молоддю.
2. Закон України «Про освіту», його значення для освіти й педагогічних працівників.
3. Основні принципи побудови освіти в Україні.
4. Структура системи освіти в Україні.
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту», його значення.
6. Закон України «Про позашкільну освіту», його роль у вдосконаленні роботи закладів позашкільної освіти.
7. Концепція «Нова українська школа»

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

8. Предмет і завдання педагогіки. Її взаємозв'язок з іншими науками.
  10. Основні категорії педагогіки, їх коротка характеристика.
  11. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження
  12. Характеристика основних понять теми «Розвиток, виховання і формування особистості».
  13. Соціальна суть особистості. Основні чинники її формування.
  14. Роль спадковості і середовища в формуванні особистості.
  15. Поняття про формування особистості. Роль виховання в цьому процесі.
  16. Фактори, які впливають на формування особистості.
  17. Вікова періодизація дітей та юнацтва в педагогіці.
  18. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості.
- Мета виховання.
19. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.
  20. Закономірності виховання, їх коротка характеристика.
  21. Принципи виховання, їх коротка характеристика.
  22. Характеристика принципів виховання учнівської молоді.
  23. Поняття про методи виховання, різноманітні підходи до їх класифікації.
  24. Методи формування свідомості особистості, їх характеристика.
  25. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки, їх характеристика.
  26. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.
  27. Ознаки колективу, його структура, стадії розвитку. Динаміка і стадії розвитку колективу.
  27. Розумове виховання. Його завдання і зміст. Знання, уміння та навички основа розумового виховання.
  28. Етика як основа морального виховання. Завдання, зміст і форми морального виховання в школі.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

29. Система трудового виховання в школі. Основні види трудової діяльності учнів. Профорієнтація в школі, її характеристика.

31. Економічне виховання учнів, його роль у підготовці школярів до трудової діяльності. Форми економічного виховання в школі.

32. Естетика як основа естетичного виховання в школі. Його джерела і завдання. Позакласна робота з естетичного виховання.

33. Зміст і форми фізичного виховання учнів у школі.

34. Завдання, зміст і форми правового виховання в школі.

35. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнівської молоді.

36. Зміст і форми позакласної виховної роботи з учнями.

37. Зміст і форми позашкільної виховної роботи з учнями.

38. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості.

ДИДАКТИКА

39. Поняття про дидактику та її основні категорії.

40. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.

41. Характеристика структури процесу засвоєння знань.

42. Види навчання, їх характеристика.

43. Зміст освіти в українській національній школі.

43. Поняття про принципи навчання.

44. Науковість, свідомість й активність учнів у навчанні, наочність як важливі принципи навчання.

45. Поняття про методи навчання.

46. Поняття про форми організації навчання.

47. Класно-урочна система Я.А.Коменського.

48. Урок як основна форма організації навчального процесу.

49. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.

50. Лекції, семінари і практикуми як організаційні форми навчання.

51. Індивідуальні і групові консультації як форми розвитку учнівських навчальних можливостей, попередження і подолання неуспішності (освітніх втрат).

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

53. Принципи управління і керівництва школою.

54. Органи освіти, їх функції в управлінні школами.

55. Керівництво навчально-виховною роботою в школі.

56. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.

57. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.

58. Планування роботи школи.

59. Форми та види внутрішкільного контролю.

60. Функції директора школи.

61. Функціональні обов'язки заступника директора із навчально-виховної роботи.

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Сучасна психологія та її місце в системі наук.
2. Методологічні принципи та основні категорії психології.
3. Галузі сучасної психології.
4. Школи, концепції та напрямки психології.
5. Методи психології та їх класифікація.
6. Становлення психології як науки про суть і закономірності розвитку психіки. Основні етапи розвитку психології.
7. Поняття про психічне відображення та його форми.
8. Мозок і психіка (основні блоки мозку, асиметрія півкуль). Психіка як продукт еволюційного процесу.
9. Розвиток психіки у філогенезі.
10. Основні етапи розвитку психіки в тваринному світі.
11. Характеристика форм поведінки тварин.
12. Залежність психіки від середовища та будови органів.
13. Свідомість як вища форма психіки. Структура свідомості, засоби та способи формуючого впливу на розвиток свідомості.
14. Несвідоме, підсвідоме, надсвідоме у психіці людини.
15. Поняття про діяльність як форму активного ставлення людини до дійсності. Єдність спілкування і діяльності.
16. Структура діяльності та характеристика її основних компонентів (ціль, мотив, дія, операція).
17. Психологічна характеристика основних видів діяльності.
18. Поняття про спілкування та його види.
19. Структура та сторони спілкування.
20. Функції спілкування.
21. Поняття про особистість. Основні теорії та підходи репрезентації цієї якості індивіда.
22. Мотивація та її роль у структурі особистості. Спрямованість особистості.
23. Формування особистості та рушійні сили її розвитку.
24. Загальне поняття про самосвідомість. Образ “Я” та “Я-концепція”.
25. Самовідношення, самооцінка, рівень домагань та їх роль у становленні особистості.
26. Механізми “Я” захисту” особистості.
27. Поняття про групи та їх види. Особливості міжособистісних стосунків в різних видах груп.
28. Класифікація груп у психології.
29. Методи дослідження динамічних особливостей груп.
30. Поняття про відчуття і сприймання: порівняльна характеристика.
31. Фізіологічні основи відчуттів і сприймань.
32. Класифікація відчуттів і сприймань.
33. Основні властивості та закономірності функціонування відчуттів і сприймань.

34. Увага та її місце в системі психічних функцій індивіда.
  35. Фізіологічні основи уваги.
  36. Характеристика видів уваги.
  37. Властивості (якості) уваги та їх зумовленість.
  38. Поняття про пам'ять, як пізнавальний психічний процес.
  39. Основні процеси пам'яті.
  40. Види пам'яті та їх характеристика.
  41. Індивідуальні особливості пам'яті. Умови та закономірності ефективного функціонування пам'яті.
  42. Теорії пам'яті.
  43. Поняття про мислення як вищу форму пізнавальної діяльності.
  44. Операції мислення та їх характеристика.
  45. Види мислення та їх індивідуальні особливості.
  46. Поняття про уяву як специфічно людський вид діяльності.
  47. Види уяви. Етапи творчої уяви.
  48. Поняття про психічні стани, характеристика емоцій.
  49. Афект та афективний стан.
  50. Настрій як емоційне забарвлення поведінки і діяльності.
  51. Стресовий стан та особливості його перебігу.
  52. Фрустрація як дезорганізація свідомості і діяльності.
  53. Види емоційних станів та їх зовнішні прояви.
  54. Сон, сновидіння, гіпноз.
  55. Психологічний зміст волі. Вольові якості людини та особливості їх формування.
  56. Загальне поняття про темперамент і характер. їх взаємозв'язок між собою.
  57. Тип ВНД - природна основа темпераменту і характеру.
  58. Психологічна характеристика властивостей та типів темпераменту.
  59. Структура характеру.
  60. Розвиток темпераменту і формування характеру.
  61. Акцентуації характеру.
  62. Методи вивчення темпераменту і характеру.
  63. Здібності як індивідуально-особистісні властивості індивіда.
- Загальні та спеціальні здібності.
64. Задатки, здібності, талант, геніальність.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Педагогіка

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Закон України «Про освіту».
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту».
4. Закон України «Про позашкільну освіту».
5. Концепція національного виховання.
6. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації.
7. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні.
8. Концепція «Нова українська школа».
9. Барбашова І.А. Дидактика: навч. посіб. Бердянськ: Вид-во О. В. Ткачук, 2009. 232 с.
10. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. К.:Академія, 2003. 576 с.
11. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для вищих навчальних закладів. 2-е вид. К.: Освіта України, КНТ, 2008. 528 с.
12. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. К.: Вища школа, 2005. 343 с.
13. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва Тернопіль, 1996. 436 с.
14. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. Тернопіль, 1994. 360 с.
15. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. К.: Знання-Прес, 2003. 418 с.
16. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 415 с.
17. Педагогіка: навч. посіб. / З.Н. Курлянд та ін. Харків: Бурун Книга, 2009. 304 с.
18. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання. Івано-Франківськ, 1996. С.7-47.
19. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. К.: Академія, 2006. 542 с.

Психологія

1. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. К.: Центр навчальної літератури, 2007.
2. Киричук О.В. Основи психології : підруч. К.: Либідь, 1999. 632 с.
3. Загальна психологія: Навч. посіб. / Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. К.: А.Г.Н., 2002.
4. Загальна психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Під заг. ред. акад. С.Д. Максименка. К.: Форум, 2000.
5. Засекіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування: неавч. посіб. 2 вид. К.: ВСВ «Медицина». 2018. 216 с.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури. 2018. 272 с.
7. Загальна психологія: навч.-метод. Комплекс / уклад. І.Ревасевич. 2-е вид. Тернопіль, 2016. 35 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.